

(Shakespeare - Richard III):

'A horse, a horse my kingdom for a horse'

Een interview met Zefanja Vermeulen, Equinestudies

TEKST: MARJA HASELAGER-SEEGER

BEELD: ZEFANJA VERMEULEN

Als kind heeft Zefanja zich altijd verbonden gevoeld met paarden en dat gevoel is nooit verdwenen. Het bevorderen van het welzijn van deze intrigerende dieren is haar grootste drijfveer. Hoe ze dat doet? Ze keert het paard (en desnoods de eigenaar ...) binnenstebuiten. In 2012 richtte ze samen met Sietske Nobel Equinestudies op. Met haar achtergrond als free-styletrainer, haptotherapeut en coach heeft ze zich vele equine therapievormen eigen gemaakt.

In 2013 regelde Sietske de eerste ontmoeting met Sharon May-Davis. Zo leerde ze het vak 'dissecten en prepareren' van de bron. Samen doen ze onderzoek naar genetische afwijkingen bij gedomesticeerde paarden in vergelijking met oerpaarden.

'Ik ben per toeval in het vak gerold. Samen met, inmiddels vriendin Sharon May-Davis, specialist anatomie en biomechanica heb ik me de 'Bowen therapie' zeg maar bodywork voor paarden eigen gemaakt. Toen ik haar website bekeek, dacht ik: 'wauw, dat wil ik ook!' Als je me vraagt of ik een partner heb die me steunt, kan ik daar volmondig ja op antwoorden. Skeletten bouwen, hetgeen betekent dat ik zijn hoge drukspuit, boormachine en wat je nog meer kan verzinnen uit de schuur heb gepikt.'

Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat steeds meer mensen een paard/pony aan kunnen schaffen voor recreatieve doeleinden. Heb jij het idee dat recreatieve ruiters (amateurs) hun paard/pony de vernieling in rijden, door bijvoorbeeld onkunde/overvragen?

'Ik denk dat heel veel recreatieve ruiters weinig tot geen idee hebben van de kennis die ik in huis heb. Het begint altijd met de liefde voor het paard, de dieren op zich. Verdieping komt vaak later. Topruiters, lees professionals, hebben een heel team om zich heen met een andere en een betere begeleiding. Dieren met een enorme geldelijke waarde. Beide groepen zijn echter even star. Mensen zijn niet altijd blij met mijn expertise ... Dat wat ik zeg is niet altijd leuk. Dat kan een flinke discussie opleveren. Mensen die mij benaderen zijn vaak de therapeuten, trainers, hoefsmeden en zadelpassers'.

Bij het kijken naar, vooral springwedstrijden, verbaas ik me (sterker: erger me) aan de vele hulpmiddelen die in de mond van het paard, over de neus etcetera worden bevestigd en gehangen om het dier maar onder controle te kunnen houden. Wat is jouw mening in deze?

'Dit staat wel wat los van mijn werk maar waar ik wel veel onderzoek naar doe. Ik heb me verdiept in het leven van wilde

paarden. Waarom zijn deze dieren zo gezond? Vele harnachementen/hulpteugels zijn niet meer van deze tijd. Er zijn alternatieven waardoor je eenzelfde of beter resultaat krijgt. In 2012 bijvoorbeeld, woonde ik een congres bij waar o.a. een gastspreker werd geïntroduceerd die wilde dieren trainde in dierentuinen. Zij werkte vooral met de methode van niet straffen maar belonen. Een bit bijvoorbeeld, gebruikt in de mond van het paard betekent links of rechts; dat zou je anders kunnen doen. Toen ging er wel een wereld voor me open. Het gaat er ook om dat je erover nadenkt. Over welke structuren hang je het of waarin en met welk doel? Dan kan echt beter. Ik wil liever uit het gebied goed/fout blijven.'

Afgezien van aangeboren aandoeningen en de kans op herstel of correctie daarvan bij het paard, is er door jou aan te geven welke trainingsmethoden en/of rijtechnieken daarbij gunstig kunnen uitpakken én wat je vooral NIET zou moeten doen met betrekking tot het skelet?

'Er zijn heel mooie ontwikkelingen trainingsmethoden/rijtechnieken waarbij het paard met minder gedoe aan het lijf meer dingen uit vrijheid voor de mens wil doen. Men is een beetje

Foto:

Foto:

blijven hangen in de gedachte dat het paard iets voor ons MOET doen. Veel meer zou het paard de gelegenheid moeten krijgen lekker buiten te zijn. Wat hebben we het paard afgenomen? Wat kunnen we terug doen en wat kunnen we doen zodat het paard het beter krijgt en ons niet veel kost. Als we de oorspronkelijke habitat en natuurlijk gedrag terug kunnen geven dan komen we redelijk in de buurt. Meer beweging, eten op variabele hoogtes, etcetera.'

Heb je een casus die als voorbeeld kan dienen waarbij het een hopeloos geval leek te zijn (alle expertise erbij gehaald) en jij of één van de leden binnen jullie team het dier hebt kunnen helpen?

'Tsja, zo'n gevalletje dat niemand kan vinden wat hij/zij mankeert: kun jij me helpen? Als ik dan ga kijken is het ook echt logisch dat men het niet weet. Kortom, er is geen diagnose. Het leven blijft soms een mysterie. Dan kan het belangrijk zijn om palliatief aan het werk te gaan. Ik doe twee dingen: ik kijk bijvoorbeeld of je het paard kan laten eten op verschillende hoogtes. Lijden is nooit een optie en ik ben zeker geen tegenstander van pijnmedicatie. Ook kijk ik naar de oorspronkelijke kenmerken van dat specifieke ras, de habitat.'

De hond is altijd de beste kameraad geweest en is dat nog steeds van de mens. Ik noem het paard altijd de beste slaaf van de mens. Het paard heeft ons nooit uitgenodigd om het te bestijgen. Ben jij van mening dat het hele paardrijden, op welke manier dan ook, verboden/afgeschaft zou moeten worden?

'Wat kan jij nog meer voor je paard betekenen behalve wat je al doet. Kijk naar je paard, waar komt het oorspronkelijk vandaan? 'Owning a horse or riding it are two different things!' Ik ben niet tegen het paardrijden op zich.'

Toen ik nog 'in-de-paarden' zat, reed ik ook regelmatig aangespannen. Ik heb altijd begrepen dat dit veel minder belastend is voor het paard en ze het ook prettiger schijnen te vinden.

Kun jij daar iets over vertellen?

'Ik weet dat eerlijk gezegd niet. Vanuit mijn vakgebied heb ik daar weinig of niet mee te maken gehad. Het paard is natuurlijk niet specifiek gebouwd om erop te gaan zitten.'

Ik vind het een goede zaak dat maneges/rijsscholen moeten voldoen aan een aantal criteria met betrekking tot het welzijn van hun dieren én de wijze van rijinstructie. Zou jij daar wellicht regels/eisen aan toe willen voegen vanuit jullie vakgebied? En welke zou je dan graag toegepast willen zien?

'Regels vind ik lastig. Wat ik heel belangrijk vind, terugkomend op evolutie = kuddedier = beweger. Deze paarden moeten meer beweging krijgen niet zozeer onder de man maar meer vrijheid uit eigen dynamiek vanuit het kuddedier principe, groepshuisvesting en alles wat je daarbij kunt bedenken waarbij natuurlijk gedrag leidraad is.'

Heb je zelf een goede aanvulling, (dit MOET men weten) of een leuke anekdote?

'Er zijn twee gedachten en die zijn beiden een beetje waar. Een leven gaat nooit zonder schade. Je koopt een jong paard, je wilt het zo goed als mogelijk doen. Zonder daarbij schade op te lopen is een onmogelijkheid want het leven op zich geeft al 'schade'.

We mogen nooit vergeten dat wij verantwoordelijk zijn voor het paard in ons bezit. Voor het paard als individu, als wezen dus ook voor de 'stem' van het paard. Schep een band met jouw paard en leer het kennen! Tref je een afwijking aan ten opzichte van het 'normaal' dan kunnen er drie dingen spelen: schade door het leven zelf, aangeboren afwijkingen, of genetische afwijkingen. Het is aan de eigenaar om uit te vinden wat dan? Belangrijk is de geschiedenis van het ras te kennen (genetische belasting) en ken de geschiedenis van jouw paard. Daarmee kom je vaak een heel eind'.